

*Каськова Л. Ф.,
д-р мед. наук, професор, завідувачка кафедри дитячої терапевтичної
стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань, Українська
медична стоматологічна академія,*

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В ОСВІТНЬО-НАУКОВОМУ ПРОСТОРИ

Освіта є основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту, запорукою розвитку суспільства, об'єднаного спільними цінностями і культурою, та держави [1].

Основний принцип, на якому повинна базуватись підготовка спеціаліста, в тому числі і лікаря-стоматолога, - це забезпечення якості освіти, яка передбачає академічну доброчесність, створення сприятливих умов навчання студентів, керівництва і наставництва з боку викладача. Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження творчої діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та творчих досягнень [2]. В умовах сучасного суспільства проблема академічної доброчесності є дуже важливою. На сьогодні відбувається стрімкий розвиток технологій, що надає значні можливості доступу до продуктів інтелектуальної власності. Це, звичайно ж, дає можливість широко вивчати доступну інформацію, але разом з цим доволі часто зустрічаються процеси використання чужих досягнень. Тому знання з проблеми академічної доброчесності повинні мати всі учасники освітнього процесу, впроваджувати та дотримуватись їх у своїй професійній діяльності.

Під час реалізації державної політики у сфері якості освіти кожний учасник процесу повинен дотримуватись норм чинного законодавства, корпоративної культури та поваги до кожного, перешкоджанням проявам академічної

недобросовісності, надання достовірної інформації, об'єктивне виконання своїх посадових обов'язків. Важливим є організація контролю дотримання академічної доброчесності, впровадження у закладі вищої освіти сучасних технологій боротьби з її проявами, залучення всіх стейкхолдерів освітньо-наукової діяльності закладу до популяризації принципів академічної доброчесності. В 2019 році в Українській медичній стоматологічній академії вступив в дію «Кодекс академічної доброчесності», який є основою діяльності як студентів, та і викладачів. Цей документ створений на основі законів, що передбачають дотримання основних принципів отримання вищої освіти в правовій державі. В Українській медичній стоматологічній академії всі статті, друковані наукові роботи студентів та викладачів, посібники, підручники та інші видання перевіряються на плагіат, що дає можливість попередити цей прояв не доброчесності.

Академічної доброчесності повинні притримуватися викладачі та вчити цьому студентів, звертати на це увагу під час виконання ними певних академічних завдань. Я, як викладач, доволі часто зустрічаюсь з плагіатом під час написання студентами індивідуальної самостійної роботи у вигляді академічної історії хвороби пацієнта, яка передбачає творчу діяльність кожного здобувача освіти, але часто супроводжується просто списуванням. Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства, без належного оформлення посилань [3]. Згідно документу «10 Types of Plagiarism») (перелік видів академічного плагіату) студенти використовують повне копіювання (слово в слово) чужого тексту й видавання його за свій або містить значну частину тексту одного джерела без змін [4]. Виконання цього виду роботи є індивідуальним (написання власноруч). Тому перевірка на плагіат згідно певних програм неможлива. Отже, роль викладача в цій ситуації є вирішальною. Наставник повинен, в першу чергу, не допустити проявів академічної

не доброчесності або своєчасно її виявляти. Потрібно заохочувати відповідальність студентів за академічну доброчесність. Щоб студент розумів і дотримувався принципів етики, моралі, академічної доброчесності необхідно ставитись до студентів з повагою, як до самостійної особистості. Лише на особистому прикладі, взаємоповазі, розумінні ситуації можливо донести до кожної молодої людини основні принципи доброчесності.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Закон України «Про освіту»: станом на 22 вересня 2017 р. / Верховна Рада України. - Офіц. вид. - К.: Парлам. вид-во, 2017. - 122 с.
2. Стаття 42. Академічна доброчесність: Законодавчий акт. Верховна Рада України. Закон України «Про освіту» // Відомості ВР України, 2017. № 38-39.
3. Положення про академічну доброчесність. [Електронний ресурс]. - Режим доступу:http://conservatory.lviv.ua/wpcontent/uploads/2017/12/dobrochesnist_2017.pdf.
- 4.10 Types of Plagiarism. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://go.turnitin.com/posters/plagiarism-spectrum>.